

Deventer
Kamer
Orkest

Solisten in concert

Schubert
Bruch
Vivaldi
Barber

Deventer
Kamer
Orkest

Programma

Concert op vrijdag 8 december 2023, Kapel Op 't Rijsselt, Eefde
Concert op zaterdag 9 december 2023, Bergkerk, Deventer

Door het Deventer Kamer Orkest onder leiding van Peter Bogaert

Antonio Vivaldi

Concert voor 4 violen en strijkorkest in B klein, RV 580,
uit L'Estro Armonico, 1711

Allegro

Largo – Larghetto – Largo

Allegro

Franz Schubert

Rondo voor viool en strijkorkest, D438, 1816

Adagio

Allegro Giusto

- Pauze -

Samuel Barber

Adagio for Strings, Op. 11, 1936

Max Bruch

Serenade naar Zweedse Volksmelodieën, op posth., 1916

Marsch – Allegro Moderato

Andante

Allegro

Andante sostenuto

Marsch

Welkom!

Dit jaar, 2023, bestaat het Deventer Kamer Orkest 50 jaar. Dat hebben we vooral gevierd met de uitvoering van de Opera Dido&Aeneas van Purcell in juni samen met onze partner van destijds: het Deventer Vocaal Ensemble. Het was een feest voor zowel de uitvoerenden als voor de talrijke toehoorders. Het grote POP-centrum in de haven was twee keer uitverkocht!

We sluiten nu, in december, het lustrum af met weer een echt strijkers repertoire. Muziek die velen van u wel zullen (her-)kennen: van de Italiaanse Vivaldi tot de Amerikaanse Barber.

Het orkest is gewoon te spelen onder de bezielende leiding van onze dirigent: Peter Bogaert. Dat heeft ons de afgelopen jaren veel gebracht; het orkest is er beter van geworden. Dit concert gaan we de uitdaging aan om niet alleen ónder zijn leiding, maar samen met hem te musiceren. Spelen zonder dirigent vergt het uiterste van een orkest wat betreft concentratie en samenspel. Het is als spelen in een strijkkwartet, alleen dan met veel meer spelers waarmee je één geheel creëert. Op die manier gaan

we Peter Bogaert ook als solist begeleiden; een uitdaging voor beiden!

We hopen dat u er net zo van zult genieten als wij. Mocht u nou, net als wij, eigenlijk wel meer van dit soort concerten in stad en regio mogelijk willen maken, wordt dan Vriend van het Deventer Kamer Orkest. Dat kan makkelijk bij de Vriendentafel die hier aanwezig is, maar ook met een kort berichtje aan: info@deventerkamerorkest.nl. U wordt dan automatisch op de hoogte gehouden van onze volgende concerten, waar u dan met korting bij kunt zijn.

Eddy Tulp
voorzitter DKO

Samenstelling

Eerste viool

- Merlette van Gelder (concertmeester)
- Yvonne Breedveld
- Loes Helsloot *
- Mariia Hvozdetzka
- Kees Kerkhof
- Ewoud Nysingh
- Gwendolyn van Sijl

Tweede viool

- Regine Brügelmann (aanvoerder)
- Gerrit Coes
- Marte Kooi
- Frank Hermans
- Marijke Wiarda

Altviool

- Lex Bouman (aanvoerder)
- Jopke Kruyt
- Nicoline Reinders

Cello

- Esther Kopmels (aanvoerder)
- Ton van Dam
- Goof Driessen
- Els Heldeweg
- Nadine Meertens
- Barbara Niël-Weise *
- Tonia (Антонина Кол енчук)

Contrabas

- Eddy Tulp (aanvoerder)
- Ageeth Kruk

De met * aangegeven leden spelen dit programma niet mee.

Peter Bogaert

Dirigent

Peter Bogaert werd in Antwerpen geboren en studeerde viool, compositie en orkestdirectie in Amsterdam, Den Haag, Basel, Berlijn, Rotterdam en Weimar. De laatste tien jaar bouwde hij een gevarieerde carrière uit door heel Europa.

Na een dienstverband als concertmeester bij het Orkest van het Oosten gedurende tien jaar, is hij nu gast-concertmeester bij orkesten zoals het Noord Nederlands Orkest, Belgian National Orchestra, Symfonieorkest Vlaanderen, Casco Phil, Opera de Rouen e.a.. Hij is ook regelmatig als solist onderweg, zoals met de 4 seasons recomposed van Max Richter, in samenwerking met Jef Neve.

Als dirigent is hij werkzaam voor verschillende professionele organisaties als Phion, de Nederlandse Reisopera, ed. Tegelijk richt hij zich op talentontwikkeling. Hij is nauw betrokken bij de werking van het Nationaal Jeugdorkest Nederland

en verschillende studentenorkesten. Onlangs richtte hij met de Euregio Academy Orchestra een gloednieuw en enthousiast ontvangen projectorkest voor jong talent op.

Eveneens is hij meer en meer bezig met componeren en muziekproductie. Verschillende werken van hem werden door de jaren heen tot creatie gebracht, en worden regelmatig geherprogrammeerd. Zijn muziek kenmerkt zich door een klankzoektocht zonder taboes, een ritmisch postminimalisme dat desondanks de complexiteit niet schuwt, en tegelijk een hang naar lyriek zonder in conventies te willen vallen.

Antonio Vivaldi

(1678 – 1741)

Antonio Vivaldi

Geboren in Venetië, Italië, begon Vivaldi zijn carrière als priester, maar zijn ware passie lag in de muziek. Hij werd al snel bekend als virtuoos violist en componist. Vanwege zijn rode haar werd hij “Il Prete Rosso” (de Rode Priester) genoemd.

Vivaldi werd violist in een meisjesweeshuis in Venetië. De musicerende wezen stegen snel in aanzien, ook in het buitenland. Omdat meisjes eigenlijk geen muziek mochten spelen, gaven zij concerten van achter een gordijn. Voor hen schreef Vivaldi de meeste van zijn concerten, cantates en gewijde muziek. Vanaf 1718 reisde Vivaldi veelvuldig naar diverse Italiaanse steden, maar ook naar Wenen en Praag.

Naast zijn bekende vioolconcerten componeerde Vivaldi ook opera's,

kamermuziek en kerkmuziek, in totaal meer dan 700 composities. Vivaldi's muziek is vernieuwend. Zijn composities waren helder, met harmonische contrasten. Vivaldi slaagde er vaak in bijzondere melodieën en thema's te bedenken. Van belang is ook dat zijn muziek bedoeld was om ook de massa aan te spreken, in plaats van alleen de intellectuele elite. Hij zorgde ervoor dat de Barokmuziek een impressionistische stijl kon ontwikkelen. Daarmee wordt hij soms gezien als voorloper van de componisten van de Romantiek.

Concert voor 4 violen en strijkorkest in B klein

Dit concert van Vivaldi is een bruisend en levendig stuk uit de barokperiode. Het hoort bij een verzameling van twaalf concerten met de titel *L'Estro Armonico* ("De Harmonische Inspiratie"). Deze concerten voor violen en strijkorkest publiceerde Vivaldi in oktober 1711 als zijn Opus 3 bij uitgeverij Estienne in Amsterdam. Het werk maakt gebruik van vier solovioliisten die met het strijkorkest spelen. Vivaldi's meesterlijke compositie toont virtuoze

passages en levendige interacties tussen de solovioliisten. Het stuk kenmerkt zich door zijn energieke ritmes, expressieve melodieën en krachtige ritmische accenten. Opvallend is het langzame deel, waarin de vier violen tegelijkertijd vier verschillende soorten arpeggio's gebruiken, waardoor er een intrigerende klank ontstaat. Een arpeggio is een akkoord waarvan de tonen niet tegelijk maar na elkaar worden gespeeld, als een soort muziekversiering. Het is bijzonder en spannend dat de vier solisten uit het orkest zelf komen.

(1797-1828)

Franz Schubert

Franz Schubert werd geboren op 31 januari 1797 in Wenen. Hij toonde al op jonge leeftijd een buitengewoon muzikaal talent en begon op zesjarige leeftijd viool en piano te spelen. Op 11-jarige leeftijd trad hij toe tot de Hofkapelle als koorknaap en kreeg hij een formele muzikale opleiding. Op zijn zestiende begon hij te componeren en al snel ontwikkelde hij zich tot een van de meest productieve en getalenteerde componisten van zijn tijd.

Schubert leidde een bescheiden en onopvallend leven. Hij componeerde veel liederen, waarin hij poëzie op muziek zette. Zijn liederencycli, zoals “Die schöne Müllerin” en “Winterreise”, zijn hoogtepunten van het Duitse liedrepertoire. Zijn liederoeuvre wordt ook als belangrijkste bijdrage aan de Europese muziekgeschiedenis gezien. Het genre van het ‘kunstlied’ is in feite door hem ontstaan. Ondanks zijn talent had Schubert tijdens zijn leven geen grote bekendheid en financieel succes. Hij leed aan gezondheidsproblemen,

waaronder syfilis, en stierf al op 31-jarige leeftijd in 1828. Desondanks liet hij een rijk en gevarieerd oeuvre na. Hij componeerde meer dan 600 liederen, wereldlijke en geestelijke koor-muziek, zeven complete en vijf onvoltooide symfonieën, overtures, toneelwerken, pianomuziek en kamermuziek. Schuberts belang als componist werd pas na zijn vroege dood algemeen erkend. Vandaag de dag is Schuberts rang als een uitstekende vertegenwoordiger van de vroege romantiek onbetwist.

Frans
Schubert

Rondo in A groot (D438)

Het Rondo in A groot is een levendig en vrolijk stuk gecomponeerd in 1816. Het werk is geschreven voor soloviool die wordt begeleid door een strijkorkest. Het Rondo heeft een charmante en lyrische melodie die wordt herhaald en afgewisseld met verschillende thema's. Schubert gebruikt virtuoze passages en elegante frases. Het stuk straalt een aanstekelijke speelsheid uit en biedt de solist de mogelijkheid om zijn technische vaardigheden te tonen. Aangenomen wordt dat

het werk is gecomponeerd met de bedoeling dat ofwel de componist zelf, ofwel zijn broer Ferdinand de solistenpartij op zich zou nemen. Het stuk werd tijdens het leven van Schubert niet uitgegeven en pas in 1897 door Breitkopf & Härtel gepubliceerd.

INTERVIEW

Peter Bogaert

door Ewoud Nysingh

Peter Bogaert dirigeert deze keer niet alle stukken die het Deventer Kamer Orkest speelt. Alleen bij Barber en Bruch staat hij voor het orkest. Peter soleert in het Rondo voor viool en strijkorkest van Schubert. En als vier orkestleden soleren in het concert van Vivaldi speelt hij mee met de tweede violen. Buiten de gebaande paden treden, het net even iets anders dan anders doen. Dat tekent de dirigent, componist en violist Peter Bogaert.

Wat wil je deze keer met het DKO bereiken?

‘Dit programma is een mooie uitdaging voor het orkest. Dat komt vooral omdat we zowel Schubert als Vivaldi ongedirigeerd spelen. Ik probeer elke keer iets nieuws te doen. Bij het vorige programma speelden we Dido & Aeneas van Purcell met barokstokken. Dat was nieuw en spannend. Het resultaat mocht er zijn, we hadden een prachtige barokklank als orkest. Voorop staat dat iedereen in het orkest het leuk vindt wat we doen en tegelijkertijd ook wordt uitgedaagd.’

Wat komt er kijken bij het ongedirigeerd spelen?

‘Bij Schubert volgt het orkest mij,

maar niet altijd. Dus dat vereist een hoge concentratie. En tijdens Vivaldi is het best spannend: er moet op het juiste moment worden ingezet en er zijn gekke metrumen waar rekening mee moet worden gehouden; soms speel je tegen elkaar in.’

Dus het DKO kan wel zonder jou?

‘Idealiter is de dirigent er niet om de zaak bij elkaar te houden. Hij staat voor het orkest om artistieke betekenis te geven aan de uitvoering van de stukken. Maar dirigent blijft toch een wat mysterieus beroep. Kijk maar eens naar het filmpje van Leonard Bernstein waarin hij een orkest dirigeert met zijn ogen. Bij Barber kan ik als dirigent mijn meerwaarde bewijzen.

Het is honds moeilijk om te spelen, om de intensiteit te behouden. De Zweedse volksmelodieën van Bruch kende ik niet, dus dat was voor mij ook een mooie ontdekking.

Wat voor viool heb je?

‘Ik heb een Italiaanse viool, uit ongeveer 1780, uit de Mantua-school. Dit is afgeleid uit de herkomst van het hout. De maker is onbekend. Vorig jaar is de viool uitgebreid gerestaureerd. Er zitten zogeheten naakte darmsnaren op, met de lichtste spanning.’

Waarom speel je zelf altijd op darmsnaren?

‘Dat heeft niet per se met barok te maken. Met darmsnaren bereik ik mijn ideale klank. Het geeft een kleurenpalet dat ik met kunststofsnaren niet bereik. Je speelt er wellicht minder hard mee maar dat wil ik ook niet. Ik ben nooit een knallende speler geweest. Kunststofsnaren zijn er pas zo’n zeventig jaar. De grote violist Jascha Heifetz speelde altijd op darmsnaren, hetzelfde soort snaren dat ik ook heb. Deze darmsnaren worden nu gemaakt door Gamut Music in Oklahoma. Er is in Europa maar een beperkt aantal resellers. Mijn laatste mentor, Gordan Nikolic, de muzikaal leider van het Nederlands Kamerorkest, heeft mij geïnspireerd om op darmsnaren te gaan spelen. Ik speel

zonder schoudersteun, daardoor word je je heel bewust van het contact met je linkerhand.’

Wat wil je met dit programma bereiken voor het orkest?

Wij spelen eigenlijk kamermuziek in een grotere bezetting. Tijdens de repetities ben ik bezig geweest om iedereen goed naar elkaar te laten luisteren en – deels – elkaar ook aan te kijken. Na dit programma zal daar toch weer wat van blijven hangen. Zo bereikt het orkest weer een hoger niveau.’

Jouw repetities zijn intensief en ontspannen, er wordt veel gelachen.

‘Er zijn dirigenten die slecht repeteren maar bij wie het tijdens de uitvoeringen toch helemaal goed komt. Ik repeteer juist graag. Je wilt die paar uur per week een mooie tijd met elkaar hebben. Het is voor mij dan ook een vorm van infotainment. Ik ben midden in de coronatijd bij het DKO begonnen, dus de start was niet ideaal. Het was voor mijzelf en het orkest een beetje zoeken, de eerste anderhalf jaar. Er zijn wat nieuwe leden bijgekomen en we hebben een aantal mooie concerten gegeven. Ik heb het gevoel dat we het leuk hebben met elkaar en dat het niveau echt aan het stijgen is. Daar doen we het toch allemaal voor.’

(1910-1981)

Samuel Barber

Samuel Osborne Barber was een Amerikaanse componist en muziekpedagoog. Hij werd geboren op 9 maart 1910 in West Chester, Pennsylvania, Verenigde Staten.

Op jonge leeftijd vertoonde hij al grote muzikale begaafdheid. Op zesjarige leeftijd begon hij piano te spelen en al op negenjarige leeftijd besloot hij componist te worden. Later studeerde hij compositie, zang en piano aan het Curtis Institute of Music in Philadelphia, waar hij les kreeg van vooraanstaande componisten en musici.

Gedurende zijn carrière componeerde Barber een breed scala aan muziek, waaronder orkestwerken, kamermuziek, liederen en opera's. Enkele van zijn bekende werken – naast het “Adagio voor Strijkers”, dat hem internationale erkenning bracht, zijn het “Dover Beach” lied voor bariton en strijkkwartet, de opera “Vanessa” en het “Essay for Orchestra”.

In 1935-1936 bereisde Barber Europa, in het gezelschap van zijn vriend en levenspartner Gian Carlo Menotti die ook componist en muziekpedagoog was. Het betekende een internationale doorbraak met o.a. de première van zijn

Symfonie nr. 1 tijdens de Salzburger Festspiele in 1937, als eerste werk van een Amerikaanse componist daar.

Barber, die jonger was dan Arnold Schönberg, Alban Berg en zijn landgenoot Charles Ives, heeft nooit behoord tot de muzikale avant-garde. Zijn oeuvre kan als postromantisch beschouwd worden, harmonisch put hij uit wat de 19e eeuw heeft voortgebracht. Qua vorm maakt hij veel gebruik van de sonatevorm. Hij ontving talloze onderscheidingen en prijzen, waaronder twee Pulitzer-prijzen voor muziek in 1958 en 1963. Barber overlijdt in 1981 in New York.

Adagio for Strings, Op. 11

Het Adagio for Strings – een van Barbers meest gespeelde werken – is een bewerking voor strijkorkest van het middendeel van zijn driedelige Eerste strijkkwartet uit 1936. De componist verklaarde dat het was geïnspireerd op de Georgica van Vergilius. Door de langzame, slepende strijkerslijnen en de toonsoort bes-mineur klinkt het stuk droevig. Het Adagio is bekend en geroemd om zijn diepgaande expressie, sereniteit en intense melancholie.

VIOOLBOUWDEVENTER.NL

VERHUUR - BEHEER - VVE MANAGEMENT

SINGEL 23, DEVENTER T 0570-618880 WWW.ARMEVA.NL

(1838 – 1920)

Max Bruch

Geboren op 6 januari 1838 in Keulen, Duitsland, als zoon van een advocaat en een zangeres begon Bruch op jonge leeftijd muziek te studeren en toonde al snel een uitzonderlijke begaafdheid voor compositie. Na zijn studie in Keulen en Bonn werkte hij als dirigent en componist. Zijn carrière bracht hem naar verschillende steden in Duitsland (o.a. Mannheim, Koblenz, Sondershausen, Bonn, Berlijn, Breslau) maar ook naar Liverpool. Bruch trouwde relatief laat met Clara Tuczek, een altist uit een muzikaal gezin, met wie hij vier kinderen kreeg.

Veranderingen van baan en locatie, evenals Bruchs neiging om vijanden te maken, gaven zijn leven een onrustig karakter. Des te hardnekkiger was hij in zijn muzikale oriëntatie. Hij verzette zich tegen vernieuwingen zoals Wagner, Liszt, Strauss en Reger. Zijn esthetiek bleef bij de muziek van Mendelssohn; hooguit Brahms beschouwde hij nog als belangrijk. Deze hardnekkigheid en zijn moeilijke karaktereigenschappen verhinderden dat Bruch het succes behaalde dat hij zich gewenst had, ook al kreeg hij in 1891 een

professoraat in compositie in Berlijn. Hij overleed op 2 oktober 1920 in Friedenau (Berlijn). Bruchs werken getuigen van een gevoel voor unieke melodieën en een nadruk op traditionele compositiestructuren. Tot zijn grote teleurstelling bleef hij in de schaduw van de oppermachtige, door hem zeer gewaardeerde Brahms staan, met wie hij zijn leven lang vergeleken werd. Reeds tijdens zijn leven tekende zich af wat nu realiteit is: het algemene beeld van de componist Bruch beperkt zich tot zijn

eerste vioolconcert; een feit dat Bruch verbitterd maakte. Tijdens het Duitse nationalisme werd hij vanwege zijn 'Kol Nidrei' (een reeks variaties voor cello en orkest naar een joods gebed) als jood beschouwd, verdween hij uit programmaboekjes en werden zijn werken in de Duitstalige gebieden geheel vergeten.

Serenade naar Zweedse Volksmelodieën

De schoonheid van eenvoudige melodieën en de helderheid van vorm bleven de componist Max Bruch zijn hele leven fascineren. De Serenade voor strijkers is een van zijn late werken. Hierin putte Bruch uit een eerder werk voor groot orkest, de "Nordland Suite", dat gebaseerd is op Zweedse volksmelodieën. In deze nieuwe bewerking, die meer een nieuwe compositie is, wordt de grote orkestklank van het eerdere werk getransformeerd in de meer intieme, subtiele klank van het strijkorkest. De vorm is aangepast aan de traditionele serenadevorm: Een mars vormt het begin en einde, waarbij de muzikanten stijgen en dalen op basis van de melodie van een oude Zweedse kroningsmars. Zweedse liefdesliedjes en een volksdans uit de historische provincie Dalarna zijn verweven in de middelste delen.

"Ihre, des Schöpfers, Anerkennung soll mir der schönste Lohn sein..."

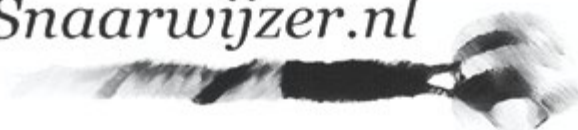
Nu we Bruch spelen, kan een bijzonder aspect niet ongenoemd blijven: de overgrootmoeder van een van onze violisten werd door Bruch benaderd om in zijn Osterkantate Opus 18 de sopraansolo te zingen.

Bent u benieuwd hoe het engagement in die tijd verliep?

Lees de interessante briefwisseling (in het Duits) tussen Bruch en de zangeres Hedy Iracema-Brügelmann door de QR te scannen.

Snaarwijzer.nl

**TOONAANGEVEND, HELDER EN SCHERP GEPRIJSD!
SNAREN VOOR VIOOL, ALTVIOOL, CELLO EN CONTRABAS**

- ☐ deskundig advies door jarenlange ervaring met strijkinstrumenten
- ☐ gespecialiseerd in 'snaaranalyses' op maat

alle bekende merken o.a

✓ *D'Addario*
✓ *Jargar*
✓ *Larsen*

✓ *Pirastro*
✓ *Savarez Corelli*
✓ *Thomastik*

BESTELLEN :

WWW.SNAARWIJZER.NL

SNAARADVIES :

✉ **INFO@SNAARWIJZER.NL**

Het Deventer Kamer Orkest is dank verschuldigd aan:

- ▶ De gemeente Deventer voor de jaarlijkse subsidie
- ▶ ARMEVA Vastgoed, voor zijn jaarlijkse financiële bijdrage als hoofdsponsor
- ▶ Hogeschool Saxion voor het ter beschikking stellen van de repetitieruimte
- ▶ Deventer Cultuur Club voor de bijdrage aan dit concert.
- ▶ Zijn donateurs en vrienden voor hun steun en financiële bijdrage
- ▶ Zijn adverteerders voor het plaatsen van advertenties; door het plaatsen van een advertentie in dit programmablad steunen de adverteerders het orkest.

Al deze financiële steun is zeer welkom en nodig om de vereniging financieel overeind te houden. De kosten voor een klein orkest zijn namelijk gelijk aan die van een groot symfonieorkest.

Het Deventer Kamer Orkest maakt dankbaar gebruik van de repetitieruimte die Hogeschool Saxion beschikbaar stelt. Wekelijks repeteert het orkest in het Saxion Ketelhuis.

Er zit meer muziek in de informatievoorziening in
uw organisatie dan u wellicht denkt!
Benieuwd naar onze aanpak?

www.aerovision.nl

regine.brugelmann@aerovision.nl

Stadsring 47 (3^e etage), 3811 HN Amersfoort. Tel. 06 – 38 14 90 35

Hoe kunt u ons steunen?

Aanmelding als Vriend van het Deventer Kamer Orkest

Het Deventer Kamer Orkest weet al sinds 1983 het publiek met succes te boeien met afwisselend repertoire en spraakmakende projecten. De concerten kunnen niet worden gegeven zonder de steun van u.

Als particulier kunt voor 2,50 per maand (incasso geschiedt eens per jaar) vriend worden van het orkest. Bedrijven kunnen adverteren in ons programmaboekje. U kunt ook een eenmalige donatie doen.

Wat krijgt u ervoor terug?

Allereerst zorgt u dat ons mooie orkestmuziek kan blijven maken en u krijgt bovendien vanaf 2024 vijf euro korting op concertkaarten. En u ontvangt regelmatig de Nieuwsbrief met daarin alle weetjes over het orkest en de te spelen werken.

U kunt zich aanmelden via e-mailadres:

info@deventerkamerorkest.nl
onder vermelding van uw naam en adres.

Deventer Kamer Orkest
Raborekeningnummer:
NL51 RABO 0377 7546 76

UW KEUKEN IS ONZE ZORG..

T (0570) 622102 BROUWERKEUKENS.NL

**NIEUWE MARKT 15
7411 PB DEVENTER**

**T 0570 - 784254
MDWMAKELAARS.NL**